

MATERIAŁY EDWARDA GINTOWTA
(1899 – 1965)
(III – 153)

Edward Gintowt (właściwie – Edward Józef Feliks Kazimierz Alfred Gintowt Dziewiałtowski Ubysz Doorsprung), urodził się 13 marca 1899 r. we Lwowie, jako syn Feliksa Gintowta i Kazimiery z Wysockich. Wywodził się z zubożałej rodziny arystokratycznej - ojciec był urzędnikiem samorządowym.

Edward Gintowt rozpoczął naukę we Lwowie, gdzie w roku 1910 ukończył cztery klasy szkoły ludowej. Dzięki uzyskanemu stypendium mógł kontynuować naukę w ekskluzywnym wiedeńskim gimnazjum klasycznym – słynnym Theresianum, gdzie zaznajomił się z kulturą antyczną, posiadał znajomość greki i łaciny, a także zapoczątkował naukę języków nowożytnych – angielskiego, francuskiego i rosyjskiego.

Po uzyskaniu, wiosną 1919 r. świadectwa dojrzałości, Edward Gintowt wrócił do Lwowa i jesienią tegoż roku rozpoczął studia na Wydziale Prawa Uniwersytetu Lwowskiego. Śmierć ojca w roku 1920 zmusiła go do podjęcia pracy zarobkowej w Ziemskim Banku Kredytowym we Lwowie. Wydłużyło to tok studiów, ale pozwoliło nagromadzić pewne środki finansowe, które pozwoliły (po likwidacji Banku w 1926 r.) na kontynuację studiów. Po uzyskaniu doktoratu z zakresu prawa, w latach 1926 – 1927 Edward Gintowt kontynuował studia na Wydziale Humanistycznym, uczestnicząc w zajęciach seminarium prof. Kazimierza Twardowskiego. Jednocześnie brał też udział w seminarium historyczno-prawnym prof. Władysława Abrahama.

W latach 1928 – 1930 Edward Gintowt odbył aplikację w Sądzie, a następnie podjął pracę w Prokuraturii Generalnej we Lwowie.

W roku 1930 Edward Gintowt podjął decyzję kontynuacji nauki w zakresie prawa rzymskiego na Uniwersytecie Wiedeńskim. Studia zagraniczne obliczone były początkowo na okres dwóch semestrów, ich efekty dały jednak podstawę do ubiegania się o stypendium Funduszu Kultury Narodowej, w czym pomógł prof. W. Abraham. Dzięki uzyskaniu dodatkowych środków, mógł Edward Gintowt przedłużyć pobyt za granicą do sześciu semestrów. W Wiedniu uczestniczył w zajęciach seminaryjnych prof. prof. Arnolda Herdtliczki, Moriza Wlassaka i Friedricha von Voessa.

W trakcie sześciomiesięcznego pobytu we Włoszech pracował w Rzymie i Palermo pod kierunkiem dwóch wybitnych znawców prawa antycznego – prof. prof. Emilio Albertario i Salvatore Riccobono.

Pobyt w Austrii i we Włoszech umożliwił Edwardowi Gintowtowi kontakt ze światową czołówką badaczy historii starożytnego państwa rzymskiego i prawa rzymskiego. W tym też okresie uczony zapoczątkował przygotowanie obszernej bazy dokumentacyjnej, którą następnie sukcesywnie uzupełniał.

Po powrocie do kraju Edward Gintowt podjął w 1934 r. pracę w Bibliotece Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie, a w dwa lata później objął stanowisko asystenta – wolontariusza w Katedrze Prawa Rzymskiego tegoż uniwersytetu.

W roku 1937 Edward Gintowt rozpoczął przewód habilitacyjny w Uniwersytecie w Innsbrucku. Wybór uczelni wynikał zapewne z zachęty wybitnego specjalisty z zakresu rzymskiego prawa prywatnego, prof. von Kollaya, który był wykładowcą tej uczelni. Zgłoszony temat dysertacji brzmiał, *Über den Charakter der Interdikte und der iudicia ex interdicto*. W roku 1938 postępowanie habilitacyjne zostało zawieszona w związku z wydarzeniami politycznymi.

Aktywność naukowa Edward Gintowta zyskała mu uznanie, którego efektem było przyznanie mu w 1938 r. tytułu „członka przybranego” Towarzystwa Naukowego we Lwowie oraz członka Towarzystwa Filozoficznego im. Kazimierza Twardowskiego. Otrzymał też

propozycję objęcia katedry prawa rzymskiego na Uniwersytecie Stefana Batoiego w Wilnie, w czym przeszkodził wybuch wojny.

Po zajęciu Lwowa przez Armię Czerwoną, aż do czerwca 1941 r., Edward Gintowt był pracownikiem naukowym Uniwersytetu Lwowskiego im. Iwana Franko. Po wkroczeniu do Lwowa wojsk niemieckich podjął przejściowo pracę w Zarządzie Nieruchomości, głównym jednak źródłem utrzymania były lekcje prywatne. Do wiosny 1944 r. przebywał we Lwowie, następnie wyjechał do Biecza, gdzie objął kierownictwo szkoły rolniczej im. Marcina Kromera. Po wyzwoleniu wyjechał do Gorlic, gdzie podjął pracę nauczycielską w miejscowym gimnazjum.

We wrześniu 1945 r. Edward Gintowt przeniósł się do Warszawy, gdzie powołany został na stanowisko zastępcy profesora w Wydziale Prawa Uniwersytetu Warszawskiego. Uczestniczył czynnie w pracach organizacyjnych, szczególnie duże zasługi położył w zakresie odtworzenia Biblioteki Wydziału.

W latach 1945 – 1946 Edward Gintowt przeprowadził w Uniwersytecie przewód habilitacyjny na podstawie pracy *Amapthma – Culpa* poświęconej wpływowi myśli Arystotelesa na kształtowanie się poglądów prawa rzymskiego w kwestiach winy. Recenzentem dorobku naukowego Edwarda Gintowta był prof. dr Zygmunt Lisowski, dziekan Wydziału Prawno – Ekonomicznego uczelni. Wykład habilitacyjny Edwarda Gintowta poświęcony był prawu XII tablic.

W roku 1948 Edward Gintowt otrzymał tytuł profesora nadzwyczajnego, a z początkiem roku akademickiego 1948/49 powołany został na stanowisko prodziekana Wydziału Prawa UW. W roku 1953 objął funkcję kierownika katedry Prawa Rzymskiego. W 1958 r. otrzymał tytuł profesora zwyczajnego.

Pierwszą publikacją Edwarda Gintowta był zwięzły komunikat o Pierwszym Międzynarodowym Kongresie Romanistów, w którym uczestniczył. Komunikat ten został opublikowany na łamach „Przeglądu Historii Prawa” (t. IV z 1933 r., s. 81 – 86). Pierwszym oficjalnym wystąpieniem Edwarda Gintowta była wypowiedź w trakcie Kongresu z okazji 1400 rocznicy kodyfikacji prawa rzymskiego, poświęcona omówieniu studium Johanna Struxa.

Pobyt we Włoszech stworzył uczonemu możliwość opublikowania kilku większych i bardziej znaczących prac. Najwcześniejszy artykuł poświęcony został wyjaśnieniu abrewiatury, *R.A.Q.E.T.E. (Restituas ante quam ex iure exces)* zawartej w dziele Marka Waleriusza Probusa *De notis*. Kontynuację tych zainteresowań stanowiły badania na temat interdyktów, stanowiące treść pierwotnej wersji pracy habilitacyjnej.

Edward Gintowt był zamiłowanym dydaktykiem. W okresie powojennym podstawową placówką, w której wykładał, był Wydział Prawa Uniwersytetu Warszawskiego. Jednak w początkach lat pięćdziesiątych prowadził zajęcia również w Centralnej Szkole Prawniczej Ministerstwa Sprawiedliwości im. Teodora Duracza, zaś w latach 1954 – 1961 wykładał na Wydziale Prawa Akademii Teologii Katolickiej w Warszawie.

W Uniwersytecie Warszawskim Edward Gintowt wykładał prawo rzymskie dwudziestu generacjom studentów. Słynął ze starannego przygotowania wykładów, a szczególną cechą jego działalności dydaktycznej była naukowa rzetelność i dociekliwość. Mając na względzie potrzeby studiujących, którzy – zwłaszcza w pierwszych latach po wojnie odczuwali szczupłość zasobów bibliotecznych – starał się ją zrekompensować systematycznym wydawaniem skryptów i podręczników metodycznych. Ich układ i treść były wciąż rozszerzane i wzbogacane. Ceną tego była rezygnacja z przygotowania fundamentalnych prac z zakresu prawa rzymskiego, wzorem takich pracowników naukowych tej dziedziny Jak: I. Koschenbahr – Łyskowski, R. Taubenschlag czy W. Osuchowski.

Działalność dydaktyczna Edwarda Gintowta przypadała w części na niezbyt sprzyjający dla uprawianej przez niego dyscypliny klimat. Dzięki uporczywym staraniom i usilnej argumentacji zdołał przyczynić się do pozostawienia przedmiotu w programie studiów

prawniczych. Okres aktywności naukowej prof. Gintowta był z przyczyn obiektywnych stosunkowo krótki, stąd też ilość publikacji niezbyt liczna. Wszystkie jednak stanowiły istotny wkład w dziedzinę prawa rzymskiego, wnosząc nowe elementy do światowej wiedzy.

Kolejny wielki temat badawczy związany był z wpływem filozofii greckiej na twórczość i poglądy wielkich rzymskich prawników. Program Teresianum, późniejsze studia u prof. prof. Abrahama i Twardowskiego, a następnie kontakt z wybitnymi uczonymi Austrii i Włoch, ukształtowały i sprecyzowały zainteresowania Edwarda Gintowta, który potrafił ukazać rozwój prawa rzymskiego na tle całokształtu cywilizacji śródziemnomorskiej.

Po zakończeniu przewodu habilitacyjnego Edward Gintowt skoncentrował swą uwagę na problematyce rzymskiego prawa państwowego. Interesował go proces powstawania ustroju republikańskiego i kształtowania się najdawniejszych instytucji rzymskiej republiki. Dla rozwiązania postawionych problemów starał się sięgać do dorobku innych dyscyplin naukowych (zwłaszcza demografii i statystyki) oraz stosować zdobycze metodologii innych nauk. Próby te początkowo przyjmowane były w świecie naukowym z pewną rezerwą, wkrótce jednak przyjęte zostały i potwierdzone w światowej nauce.

W okresie następnym uczony zajął się zagadnieniami prawa prywatnego. Obok drobnych prac przyczynkarskich i odrębnych skryptów, podstawowym dziełem tego okresu była obszerna monografia na temat rzymskiego prawa prywatnego w epoce postępowania legisakcyjnego.

W roku 1965 prof. Edward Gintowt poważnie zaniemógł. Zmarł w Warszawie w dniu 18. IX. 1965 roku. Pochowany został na Cmentarzu Powązkowskim.

Spuścizna po prof. Edwardzie Gintowcie została zakupiona od wdowy, Ireny Gintowt, z domu Polańskiej, na mocy decyzji Komisji Oceny Zakupów Archiwum Polskiej Akademii Nauk z dnia 6. IV. 1966 r.

Spuścizna otrzymała sygnaturę III – 153. Jej rozmiary wynoszą 0,90 m.b.; liczy ona po uporządkowaniu i inwentaryzacji 66 jednostek archiwalnych oraz 6 aneksów.

Prace inwentaryzacyjne rozpoczął w roku 1980 dr Kazimierz Krzos, który korzystając z pomocy p. Janusza Gzyła uformował jednostki, usystematyzował materiał i opracował inwentarz. W roku 1991 dr Julian Bugajski układ spuścizny skorygował odpowiednio do uwag Komisji Metodycznej, przy uwzględnieniu ustaleń nowej wersji *Wytycznych opracowania spuścizn archiwalnych po uczonych*, a także opracował wstęp do inwentarza.

Stan ilościowy, a także charakter materiałów wynika ze stosunkowo krótkiego okresu twórczości naukowej Edwarda Gintowta, a także charakteru i temperamentu uczonego, który pasjonował się jedną dyscypliną nauki i był jej oddany bez reszty. Z przyczyn pozamerytorycznych był bardzo rzadko angażowany do prac typu organizacyjnego i społecznego.

Spuścizna zawiera materiały pisane w różnych językach: zazwyczaj angielskim, francuskim, niemieckim, polskim i włoskim, sporadycznie zaś także ukraińskim. Prace te zawierają liczne cytaty z greki i łaciny.

W odniesieniu do przeważającej ilości jednostek podgrup „Prace naukowe” oraz „Skrypty i wykłady” inwentarz zachowuje tytuły oryginalne. Jednostki zbiorcze, grupujące drobne prace naukowe oraz jednostki grupujące materiały warsztatowe mają tytuły ustalone przez archiwistów. Osoby inwentaryzujące spuściznę ustaliły też tytuły jednostek dalszych działów.

Grupa „Prace twórcy spuścizny” liczy 41 jednostek. Podgrupa „Opracowania, artykuły i referaty” obejmuje 17 jednostek. Materiały tej podgrupy tworzą w zasadzie odrębne jednostki i ułożone są w chronologicznym porządku publikowania. Drobne prace i artykuły zgromadzone zostały w trzech zbiorczych jednostkach (j.a. 1, 4, 5 i 6), które otrzymały tytuły nadane przez archiwistę.

Najstarszą spośród zachowanych prac jest opublikowana w 1934 r. we Włoszech rozprawa na temat abrewiatury R.A.Q.E.T.E. zawartej w pracy Waleriusza Probusa, dotyczącej interdiktów restytutoryjnych. Ostatnie prace Edwarda Gintowta, pochodzące z początków lat sześćdziesiątych dotyczą szczegółowych problemów rzymskiego prawa prywatnego.

W inwentarzu znajdują się dwie jednostki noszące identyczny tytuł *Amapthma – culpa* (j.a. 7 i 15). Mimo zbieżności tytułów i wspólnej problematyki, nie są to identyczne teksty. Tekst z roku 1946 (j.a. 7) został przedłożony Radzie Naukowej Wydziału Prawa Uniwersytetu Poznańskiego jako dysertacja habilitacyjna. Do tej samej problematyki – wpływu greckiej myśli filozoficznej na jurysprudence rzymską w zakresie kształtowania się pojęcia winy, powrócił E. Gintowt w artykule opublikowanym w 1961 r. na łamach „Wrocławskich Zeszytów Naukowych”, stanowiącym replikę wobec artykułów opublikowanych w literaturze światowej (j.a. 15).

Kolejną podgrupę stanowią „Konspekty, teksty i skrypty”; liczy ona 23 jednostki. W odniesieniu do niektórych konspektów i dyspozycji czy skryptów można ściśle ustalić, wobec jakiego gremium były one wygłoszone lub dla jakiego odbiorcy były napisane (dla studentów Wydziału Prawa UW lub też dla słuchaczy Szkoły Prawniczej Ministerstwa Sprawiedliwości im. Teodora Duracza). Część materiałów nie precyzuje odbiorcy; najwidoczniej przygotowywano je dla szerszego grona studentów profesora, bez względu na uczelnię. Najstarszy skrypt powstał w roku akademickim 1946/47. Kilkanaście skryptów ma charakter całościowego zarysu prawa prywatnego rzymskiego, kilka dotyczy kwestii bardziej szczegółowych. Mimo zbieżnego tytułu, nie są to teksty identyczne. Wydawane przez pewien czas corocznie były systematycznie uzupełniane, przeredagowywane, prezentując zarówno aktualny stan wiedzy z zakresu prawa rzymskiego, jak również uwzględniając przemiany w poziomie przygotowania studentów.

Szczególnie interesujące, dla osób badających metodę pracy E. Gintowta, są jednostki 26 – 29. Zawierają one tekst skryptu *Zarys historii rzymskiego prawa prywatnego*, przeznaczonego dla słuchaczy Studium Zaocznego Wydziału Prawa Uniwersytetu Warszawskiego w roku akademickim 1953/54. Jednostka 26 to podstawowy tekst, który stał się podstawą dla późniejszych prac redakcyjnych. Jednostka 27 zawiera tekst uzupełniony i poprawiony. W jednostce 28 zawarte są uwagi i postulaty recenzenta. Jednostka 29 zawiera tekst z uwagami redakcji technicznej, w związku z decyzją wydania skryptu techniką typograficzną.

Kolejna podgrupa – „Materiały warsztatowe” liczy 17 jednostek. Zakres tematyczny materiałów warsztatowych jest szerszy od tematyki znanych nam publikacji E. Gintowta. Zarówno wykazy bibliograficzne jak i wypisy z literatury naukowej, uwzględniają w znacznym stopniu historię Rzymu, jego ustrój społeczno-polityczny, stosunki gospodarcze, a nawet problematykę sił zbrojnych. Może to zarówno świadczyć o szerokich zainteresowaniach uczonego światem antycznym, jak też o metodzie rozpatrywania treści i instytucji prawa rzymskiego w ścisłym powiązaniu z realiami rzymskiego państwa i społeczeństwa, a może także o niezrealizowanych planach twórczych wykraczających poza uprawianą przez badacza dyscyplinę. Zawarte w podgrupie materiały charakteryzują warsztat badawczy uczonego i stosowaną przez niego metodologię badań. Znajduje się tu obszerna baza bibliograficzna, nagromadzona w trakcie studiów zagranicznych w połowie lat trzydziestych, a następnie skrzętnie uzupełniana i aktualizowana. Wśród materiałów znajdujemy wiele ekscerptów z bogatej, wielojęzycznej literatury.

Materiały warsztatowe nie są datowane. Przy ich porządkowaniu przyjęto następujące zasady. Na początku podgrupy zamieszczono zestawy bibliograficzne i wypisy źródłowe, dotyczące spraw ogólnych: historii Rzymu oraz całokształtu prawa rzymskiego. Przyjęto, że materiały te powstawały począwszy od roku 1930, to jest od początku studiów zagranicznych E. Gintowta i były gromadzone aż do śmierci uczonego.

W odniesieniu do pozostałych materiałów, związanych z kwestiami szczegółowymi, zostały one uszeregowane w porządku publikacji poszczególnych pozycji pióra uczonego.

W odniesieniu do większości pozycji jako *terminus post quem* przyjęto rok 1930, a *terminus ante quem* – rok ukazania się publikacji. W przypadku, gdy materiały wiążą się z tematyką zajęć dydaktycznych, jako *terminus ante quem* przyjęto rok opublikowania ostatniego skryptu pióra E. Gintowta.

Prof. E. Gintowt nie prowadził aktywnej działalności organizacyjno-naukowej i społecznej. Wynikało to zarówno z jego temperamentu, jak również z niechęci ówczesnych władz do angażowania jego osoby. Z tego względu zachowało się w spuściźnie bardzo mało materiałów grupy II-ej. Dlatego materiały działalności organizacyjno-naukowej i dydaktycznej tworzą wspólną jednostkę, podobnie materiały działalności wydawniczej i redakcyjnej.

Znikoma jest ilość materiałów biograficznych, dokumentów osobistych, nikła jest dokumentacja przebiegu nauki, studiów i pracy zawodowej (j.a. 62). Znikoma jest również ilość korespondencji, zarówno wychodzącej jak i wpływającej; brak wśród adresatów jak również nadawców osób o większym znaczeniu w nauce jak i życiu społecznym lub politycznym.

Materiały o twórcy spuścizny zawarte zostały w jednostce 65. W grupie materiałów obcych (j.a. 66) znajduje się jeden artykuł A. Alexiewicza i tezy do artykułu O. Napriagi, prawnika ukraińskiego.

Źródła i literatura

1. *Materiały Edwarda Gintowta* Archiwum PAN sygn. 153, j.a. 60, 61
2. *Akta personalne Edwarda Gintowta*, Archiwum Uniwersytetu Warszawskiego, sygn. K.2.424
3. *Karta informacyjna „Minerwy”*, Archiwum PAN sygn. 280
4. Kowalska E., *Spotkanie naukowe w Instytucie Prawa UW w związku z dwudziestą rocznicą śmierci prof. Edwarda Gintowta*, „Czasopismo Prawno-Historyczne” z. 2 z 1986 r., s. 223 – 225.
5. Kupiszewski H., *Edward Gintowt*, „Czasopismo Prawno-Historyczne” z. 1 z 1966 r. s.319 – 321.
6. Kupiszewski H., *Edward Gintowt*, „Jura”, t. 17 z 1966 r., s. 231 – 233.
7. Leśnodorski B., *Edward Gintowt*, „Państwo i Prawo”, z. 12 z 1965 r., s. 909 – 912.
8. Modrzejewski J., *Edward Gintowt*, „Revue Historique de droit francais et etranger”, 4 - e Ser. R. 44 /1966/ nr 1, s. 156.
9. Wołodkiewicz W., *Edward Gintowt – w dwudziestolecie śmierci*, „Czasopismo Prawno-Historyczne”, t. XXXIX z 1987 r., z. 1, s. 161 – 169.

PRZEGLĄD ZAWARTOŚCI INWENTARZA

	Pozycja inwentarza
I. Prace twórcy spuścizny	1-59
A. Opracowania, artykuły, referaty	1 – 17
B. Wykłady (konspekty, dyspozycje, skrypty)	18 – 40
C. Wspomnienia pogrzebowe	41
D. Materiały warsztatowe	42 – 59
II. Materiały działalności twórcy spuścizny	60-61
A. Materiały działalności organizacyjno-naukowej i dydaktycznej	60
B. Materiały działalności wydawniczej i redakcyjnej	61
III. Materiały biograficzne	62
IV. Korespondencja	63-64
V. Materiały o twórcy spuścizny	65

I. PRACE TWÓRCY SPUŚCIZNY

A. Opracowania, artykuły, referaty

1. Interdykt jako środek ochrony praw prywatnych.
Artykuły i rozprawy z zakresu rzymskiego prawa prywatnego.
1934 – 1935, b. d., rkp., masz., j. łac., niem., pol., l., k. 210, zob. aneks 1
2. *Verschuldensgrade bei Aristoteles und der Roemische Culpa Begriff.*
Dyspozycje i tekst rozprawy z poprawkami i uzupełnieniami
Przed 1937, rkp., masz., j. gr., łac., niem., l., k. 136
3. *Stopnie winy u Arystotelesesa a pojęcie „culpa” w prawie rzymskim*
Artykuł
1939, masz., j. gr., łac., pol., l., k. 32
Druk, „Sprawozdania Towarzystwa Naukowego we Lwowie” R. XII, z. 1, s. 1 – 10
4. Rzymskie prawo prywatne
Odczyt wygłoszonego na posiedzeniu Towarzystwa Naukowego we Lwowie
w dniu 18.04.1939 i artykuły
1939 – 1962, rkp., masz., j. franc., gr., łac., pol., wł., l., k. 113, zob. aneks 2
5. Historia ustroju politycznego i społecznego Rzymu
Artykuły
1940 – 1948, rkp., masz., j. łac., niem., pol., ukr., l., k. 102, zob. aneks 3
6. *Czołowe zagadnienia nauki prawa rzymskiego przed wybuchem wojny r. 1939*
Układ podręczników prawa rzymskiego a systemy prawne w Rzymie.
Artykuły
1945, b. d., rkp., l., k. 59
7. *Amaphtha – Culpa.*
Rozprawa habilitacyjna. Jako załącznik tekst wykładu habilitacyjnego na temat *Ustawy XII tablic*
1946, rkp., masz., j. gr., łac., pol., l., k. 146
8. *Następcy królów w Rzymie. Etapy powstawania ustroju republikańskiego w starodawnym Rzymie.*
Artykuł, dyspozycje, wersja robocza i szczerka
1948, rkp. i druk, j. łac., j. pol., l., k. 42
9. *Les successeurs des Rois á Rome*
Artykuł, dyspozycje, wersja robocza i tekst ostateczny
1948, rkp., masz., druk, j. franc., łac., l., k.
Druk, „Atti del Congresso Internazionale di Diritto Romano” Seria E, Storia del Diritto,
vol. I, nr 13, s. 43 – 61
10. *Dictator Romanus*

Dyspozycje, wersja robocza i ostateczny tekst artykułu
1949, rkp., druk, j. franc., pol., wł., l., k. 75
Druk, „Revue International du Droit Antique” t. 1/1949, s. 385 – 394

11. *Rzymskie prawo prywatne w epoce postępowania legisakcyjnego (od Decemviratu do lex Aebutia)*

Monografia: dyspozycje, wersja robocza
1959, rkp., l., k. 278

12. Jw.

Monografia: wersja ostateczna
1959, masz., l., k. 202

13. Jw.

Monografia: odbitka korektorska
1960, druk, l., k. 295

14. *Auctoritas des Verkäufers und das prätorische Edikt*

Monografia: dyspozycje oraz dwie wersje tekstu
Ok. 1960, rkp., masz., j. łac., niem., pol., l., k. 151

15. *Amaphtha – culpa*

Studium polemiczne dotyczące wpływu myśli Arystotelesa na prawo rzymskie
1961, rkp., masz., j. ang., gr., łac., pol., l., k. 203
Druk, „Zeszyty Naukowe”, Wrocław. Seria Prawo VIII, s. 13 – 30

16. *Quid sit ex eo quod per aes et libram geritur*

Artykuł: dyspozycje oraz dwie kolejne wersje tekstu
1961, rkp., masz., j. łac., niem., pol., l., k. 133

17. *Anwendungsbereich der legis actio per manus iniectioem*

Artykuł: dwie kolejne wersje tekstu
1961, rkp. i masz., j. łac., niem., l., k. 119

B. Wykłady (konspekty, dyspozycje, skrypty)

18. *Historia prawa rzymskiego: I. Królestwo i republika do uchwalenia legis Hortensiae; II. Republika od uchwalenia legis Hortensiae do powstania pryncypatu.*

Skrypt wykładów dla słuchaczy Centralnej Szkoły Prawniczej Ministerstwa Sprawiedliwości im. Teodora Duracza.
1946/47, rkp., l., k. 179

19. *Historia prawa rzymskiego: III. Pryncypat, IV. Dominat.*

Skrypt wykładów dla słuchaczy Centralnej Szkoły Prawniczej
1946/47, rkp., l., k. 206

20. *Historia prawa rzymskiego: I. Królestwo i republika do uchwalenia legis Hortensiae.*

Dyspozycje i skrypt wykładów. Wersja poprawiona i rozszerzona.
1947/48, rkp., l., k. 174

21. *Historia prawa rzymskiego: II. Republika od uchwalenia legis Hortensiae.*

- Skrypt wykładów. Wersja poprawiona i rozszerzona.
1947/48, rkp., l., k. 97
22. *Zarys historii prawa rzymskiego: II. Republika od uchwalenia legis Hortensiae.*
Konspekt i skrypt wykładów dla słuchaczy Centralnej Szkoły Prawniczej
Ministerstwa Sprawiedliwości.
1949/50, rkp., l., k. 171
23. *Zarys historii prawa rzymskiego: I. Królestwo i republika do uchwalenia legis Hortensiae,*
II. Republika od uchwalenia legis Hortensiae.
Skrypt wykładów w kolejnej, nowej redakcji.
Ok. 1950, rkp., masz., l., k. 211
24. *Rzymskie prawo prywatne. Ochrona praw prywatnych. Prawo osobowe.*
Skrypt wykładów
1952, rkp., l., k. 118
25. *Prawo rzeczowe*
Konspekt wykładów ogłoszonych dla studentów Wydziału Prawa UW.
1952, rkp., l., k. 123
26. *Zarys historii rzymskiego prawa prywatnego. Cz. I i II.*
Skrypt dla studentów Studium Zaocznego Wydz. Prawa UW
1953/54, masz. powiel. z odr. popr. autora, l., k. 147
27. Jw.
Skrypt dla studentów Studium Zaocznego Wydz. Prawa UW. Tekst jak w j. 26 z
odręcznymi poprawkami i wstawkami
1953/54, masz. powiel., l., k. 104
28. Jw.
Skrypt dla studentów Studium Zaocznego Wydz. Prawa UW. Tekst jak w j. 27 wraz z
uwagami i postulatami recenzenta
1953/54, masz. powiel., l., k. 76
29. Jw.
Skrypt dla studentów Studium Zaocznego Wydz. Prawa UW z uwagami technicznymi
Redakcji oraz odręcznymi poprawkami autora, przygotowany do wydania techniką
„typo”
1953/54, masz. powiel., brosz., k. 88
30. *Materiały do nauki rzymskiego prawa prywatnego. Prawo rzeczowe.*
Skrypt dla studentów Studium Zaocznego Wydz. Prawa UW
1954, masz. powiel. z odr. popr. autora, l., sz., k. 85
31. *Przewodnik metodyczny do nauki rzymskiego prawa prywatnego. Ćwiczeniówka z prawa
rzymskiego.*
Materiały szkoleniowe dla studentów Studium Zaocznego Wydz. Prawa UW
1955, b. d., masz. powiel., sz., k. 54
32. *Rzymskie prawo prywatne. Nauka prawa rzymskiego.*

Konspekt i skrypt wykładów
1956/57, rkp., l., k. 157

33. *Podmioty stosunków prawnych. Treść stosunków prawnych. Władza nad osobami.*
Skrypt dla studentów Wydziału Prawa Uniwersytetu Warszawskiego. Dyspozycje.
Wersja robocza.
Ok. 1956, rkp., l., k. 201
34. *Treść stosunków prawnych. Władanie rzeczami.*
Skrypt dla studentów Wydziału Prawa UW. Wersja robocza.
Ok. 1956, rkp. i masz., l., k. 246
35. *Ochrona praw prywatnych.*
Dyspozycje, wersja robocza i tekst ostateczny skryptu dla studentów Wydziału
Prawa UW.
Ok. 1956, rkp. i masz., l., k. 200
36. *Prawo rzeczowe*
Skrypt dla studentów Wydziału Prawa UW
Ok. 1956, masz. powiel., l., k. 55
37. *Prawo spadkowe. Stosunki chronione: actione in personam.*
Dyspozycje i fragmenty skryptu
1960, masz. powiel., l., k. 103
38. *Rzymskie prawo prywatne w epoce postępowania legislacyjnego.*
Dyspozycje i konspekty wykładów dla studentów Wydziału Prawa UW
1960 – 1962, rkp., masz., l., k. 141
39. *Spuścizna Rzymu dla świata prawniczego*
Dyspozycje i konspekt wykładów dla studentów Wydziału Prawa UW
1961 – 1963, rkp., masz., l., k. 152
40. *Wybrane problemy prawa rzymskiego. Mnogość systemów prawa: t.zw. „ordynacje
serwiańskie”*
Dyspozycje wykładów dla studentów Wydziału Prawa UW
B. d., rkp., masz. powiel., l., k. 67

C. Wspomnienia pogrzebowe

41. Przemówienie nad grobem prof. J. Rutkowskiego
1949, rkp., k. 1

D. Materiały warsztatowe

42. Historia starożytnego Rzymu. Historia prawa rzymskiego
Zestawienia bibliograficzne
Po 1930, rkp., masz., j. ang., gr., franc., łac., niem., pol., wł., l., k. 117
43. Publiczne i prywatne prawo rzymskie
Wypisy z literatury
Po 1930, rkp., j. ang., gr., franc., łac., niem., pol., wł., l., k. 115

44. Publiczne i prywatne prawo rzymskie
Bibliografia i wypisy z literatury
Po 1930, rkp., j. ang., gr., franc., łac., niem., pol., l., k. 192
45. Źródła prawa rzymskiego
Bibliografia, wypisy, notatki, dyspozycje
Po 1930, rkp., j. ang., łac., pol., wł., l., k. 174
46. Stosunki gospodarcze w starożytnym Rzymie
Bibliografia, wypisy z literatury, notatki
Po 1930, rkp., j. ang., łac., niem., pol., l., k. 179
47. Interdykty – pojęcie, funkcja, charakter i rodzaje. Postępowanie interdyktalne
Bibliografia, wypisy ze źródeł i z literatury, notatki
Przed 1935, rkp., j. łac., pol., wł., l., k. 115
48. Stopnie winy w rozważaniach filozoficzno-etycznych Arystotelesa
Bibliografia, wypisy z literatury, notatki
Przed 1939, rkp., masz., j. ang., gr., franc., pol., wł., l., k. 193
49. Stopnie winy w rozważaniach społeczno-etycznych Arystotelesa.
Bibliografia, wypisy ze źródeł i literatury, notatki
Przed 1939, rkp., masz., j. ang., gr., franc., pol., wł., l., k. 190
50. Stopnie winy w prawie rzymskim (Culpa i dolus).
Bibliografia, wypisy z literatury i notatki
Przed 1939, rkp., j. ang., franc., łac., pol., wł., l., k. 187
51. Pojęcie krzywdy w prawie rzymskim (damnum, noxa i noxia)
Bibliografia, wypisy z literatury, notatki
Przed 1939, rkp., j. ang., franc., łac., pol., wł., l., k. 208
52. Siły zbrojne starożytnego Rzymu.
Bibliografia, wypisy z literatury, notatki.
Przed 1941, rkp., j. łac., niem., pol., ukr., l., k. 154
53. Delikty prawa rzymskiego cywilnego i pretorskiego (furtum, iniuria i rupina).
Bibliografia, wypisy ze źródeł i literatury, notatki.
Po 1945, rkp., j. ang., łac., pol., niem., l., k. 190
54. Ustrój polityczny i społeczny starożytnego Rzymu. Etapy powstawania ustroju republikańskiego.
Bibliografia, wypisy ze źródeł i literatury, notatki.
Przed 1948, rkp., j. łac., pol., l., k. 210
55. Prawo rzymskie: pojęcie świadomego działania (scientia), pojęcie działań umyślnych.
Rzymski proces cywilny.
Bibliografia, wypisy z literatury, notatki
Po 1950, rkp., j. łac., niem., pol., wł., l., k. 112

56. Rzymskie prawo prywatne: prawo rzeczowe, prawo zobowiązań
Bibliografia, wypisy z literatury, notatki
Przed 1960, rkp., j. ang., franc., łac., niem., pol., l., k. 108
57. Prawo małżeńskie. Zasady zwrotu posagu
Bibliografia, wypisy z literatury, notatki.
B. d., rkp., j. gr., łac., niem., pol., l., k. 221
58. Rzymskie prawo rodzinne: władza ojcowska i jej treść, testament mancypanyjny
Wypisy z literatury, notatki.
B. d., j. łac., pol., l., k. 49
59. Papirologia, historia wojskowości, demografia, filologia angielska
Bibliografia, wypisy z literatury, notatki.
B. d., rkp., j. ang., łac., niem., pol., l., k. 134

II. MATERIAŁY DZIAŁALNOŚCI TWÓRCY SPUŚCIZNY

A. Materiały działalności organizacyjno-naukowej i dydaktycznej

60. Materiały działalności organizacyjno-naukowej i dydaktycznej. Opiniowanie prac naukowych. Materiały działalności zawodowej.
Korespondencja z władzami uczelni, programy nauczania, notatki
1939 – 1962, rkp., masz., j. franc., pol., ukr., l., k. 66

B. Materiały działalności wydawniczej i redakcyjnej

61. Materiały działalności redakcyjnej i wydawniczej.
Korespondencja z komitetami naukowymi i z wydawnictwami
1947 – 1964, rkp., masz., j. franc., pol., wł., l., k. 150, zob. aneks 4

III. MATERIAŁY BIOGRAFICZNE

62. Dokumenty osobiste, dokumentacja przebiegu nauki, studiów i pracy zawodowej, notatki ze studiów, nekrologi.
1930 – 1965, rkp., masz., druk, j. niem., pol., l., sz., k. 92

IV. KORESPONDENCJA

63. Osoby i instytucje A-W
Korespondencja wychodząca
1931 – 1965, rkp., masz., j. franc., niem., pol., wł., l., k. 31, zob. aneks 5
64. Osoby A-W
Korespondencja wpływająca
1931 – 1961, rkp., masz., j. franc., pol., l., k. 39, zob. aneks 6

V. MATERIAŁY O TWÓRCY SPUŚCIZNY

65. Wspomnienia o Edwardzie Gintowcie, recenzje prac i polemiki naukowe
1947 – 1985, rkp., masz. i druk, l., k. 54

VI. MATERIAŁY OBCE

66. A. Alexiewicz, *On multiplication of Infinite series*;
O. Napriaga, tezy do artykułu: *Razwitka prawa zastawi w rimskomu prawi*.
1948 i b. d., masz., druk, j. ang., ukr., l., k. 8

ANEKS 1

- J. 1. Interdykt jako środek ochrony prawnej.
Valeri Probis iuris notae: R.A.Q.E.I.E. (Restituas ante qua quam ex iure exces), „Annali del Seminario Iuridico di Palermo”, Cortona 1934, z. 15, s. 219 – 236
Über den Charakter der Interdicte und der Iudicia ex Interdicte. „Studia di memoria di Aldo Albertoni” Padova, 1935, t. 2, s. 235 – 297.
O charakterze środków procesowych występujących w przewodzie interdyktalnym

ANEKS 2

- J. 4. Rzymskie prawo prywatne.
Culpa Aquiliana. Tekst odczytu
Akty prawne: sponsio, nexum itd.
Zweck der Personalexekution im römischen Recht
Zum Wesenswandel der Personalexekution im römischen Recht
Voraussetzungen der noxae deditio im römischen Recht zur Zeit des Prinzipates

ANEKS 3

- J. 5. Historia ustroju politycznego i społecznego Rzymu.
Rozwój organizacji wojska rzymskiego do upadku Rzeczypospolitej, 1940
Zmiana charakteru rzymskiej tribus przypisywana Appiusowi Claudiusowi Caecusowi
„EOS” t. 43 z 1948/49, s. 198 i nast.
Comitia Centuriata

ANEKS 4

- J. 61. Materiały działalności wydawniczej
„Annali del Seminario Iuridico di Palermo”,	1934
Centralna Szkoła Prawnicza im. Teodora Duracza,	1950
Comitato per la Onoranza a Siro Solazzi, Prof. Winzenzo Arangio Ruts,	1949
Congresso Internazionale di diritto Romano e di storia del diritto,	
Prof. Guiscardo Marchetti,	1949
„Czasopismo Prawno-Historyczne”, Prof. Stefan Szczaniecki,	1955
Państwowe Wydawnictwo Naukowe,	1951 – 1961
Państwowe Zakłady Wydawnictw Szkolnych,	1947
Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk,	1948
„Revue de Droits de l'Antiquite”,	1947
„Studi di Memoria di Aldo Albertoni”,	1933
„Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Wrocławskiego”,	1961

ANEKS 5

- J. 63. Osoby i instytucje A-W
Adamus Jan,	b.d.,	1. 1
Aleksiewicz Andrzej,	1948.	
Grużewska Halina,	1948,	1. 1

Kollay von,	1934,	1. 2.
Urząd Wojewódzki we Lwowie,	b.d.,	1. 1
Witowscy,	b. d.,	1. 1
Adresaci niezidentyfikowani,		1. 18

ANEKS 6

J. 64. Osoby A-W

Alexiewicz Andrzej,	1948 – 49,	1. 10
Caes Luciano,	1948,	1. 1
Gintowt Kazimiera,	1955 – 58,	1. 5.
Grużewska Halina,	1948,	1. 1
Herdlitschka Anton,	1937,	1. 1
Koranyi Karol,	1931,	1. 1
Lisowski Zygmunt,	1949,	1. 1
Sowiński,	1955,	1. 1
Wołodkiewicz Włodzimierz,	1959,	1. 1
Nadawcy niezidentyfikowani,	1948 – 1962,	1. 3

KONKORDACJA

Sygn. nowa	Sygn. stara	Uzasadnienie zmiany
1	23, 24 (fragm..) , 25	Są to najdawniejsze, spośród zachowanych w spuściźnie, prace opublikowane w zagranicznych czasopismach, które położyły podwaliny pod międzynarodową pozycję autora
2	1,2	Połączono dwie jednostki, zawierające kolejne wersje tej samej pracy
3		
4		Zgodnie z sugestią M. Wrzosekowejłączono w grupy podobne artykuły, łącząc je odpowiednio do dziedzin historii Rzymu i prawa rzymskiego
5		
6	6, 9, 10, 14, 23, 24	
7	5, 6, 7 + fragm. 50	Jednostka grupuje cały materiał związany z habilitacją Gintowta: dysertację + dyspozycje wykładu habilitacyjnego
8		
9	11	
10	12	
11	13	
12	15	
13	16	
14	17	
15	18	
16	7, 8	
17	20, 21	
18	22	
	26, 27	
19		
20	28, 29	

21	30	
22	31	
23	32	
24	33, 34	
25	35, 36	
26	37	
27	39	
28	40	
29	41	
30	42	
31	43	
32	43	
33	44	
34	45	
35	46	
36	47	
37	48	
38	49	
39	50	
40	51	
41	52	
42	53	
43	59	
44	59	
45		
46	69, 70, 71	
47		
48	69	
49	57	
50	54, 55, 56	
51	58, 55	
52		
53		
54		
55		
56		
57		
58	63	
59	75	
60	76	
61	?	
62	76	
63	77	
64	79	
65	79	
66		
	80	

Zgodnie z sugestią M. Wrzosekowej jednostki archiwalne grupy materiałów warsztatowych, sformowane zostały odpowiednio do konkretnych kategorii i problemów prawa rzymskiego